

ननुमौनादिभिः मोक्षसाधनैः सुलभैव तेषामपि मुक्तिस्तत्राह मौनेति हे पुरुष अंतर्यामिन् ये मौनादयो दश आपवर्ग्याः अपवर्गहेतवः प्रसिद्धाः रहः वि
विक्तवासः तेषु प्रायशः अजितेन्द्रियाणां इन्द्रियभोगाद्यर्थं विक्रीणतां वार्ताः जीवनोपाया भवन्ति दांभिकानां तु वार्ता अपि भवन्ति वानवा दंभस्य अनिय
तफलत्वात् ॥ ४६ ॥ त्वज्ज्ञानं भक्तिं विना सकामैर्मौनादिभिर्न भवत्येवेत्याह रूपे इति त्रिभिः बीजांकुराविव प्रवाहापन्ने इमे सदसतीकार्यकारणे एव ते रूपे
उपलक्षणभूते वेदेन सृष्टेः प्रकाशिते न चान्यत् स्वसमवेतं गौरत्वादिकमिव देवदत्तादेः कुतः अरूपकस्य प्राकृतरूपादिरहितस्य अतः युक्ताः संयता एव भ
क्तियोगेन प्रत्यक्षं त्वामुभयत्र कार्यकारणे चानुगतं पश्यन्ति मथनेन दारुणुवन्हि मिव नान्यतः स्यात्तज्ज्ञानमिति शेषः यद्वा एतदुभयमन्यतः प्रधानपरमा
ण्वादेर्न स्यात् स एक्षतेत्यादि श्रुतेः अतस्त्वमेव कारणत्वात् सर्वत्रानुस्यूत इति ॥ ४७ ॥ तदेवाह त्वं वायुरिति हृदयं मनः चित् चित्तम् अनुग्रहः अहंकारः

मौनव्रतश्रुततपोऽध्ययनस्वधर्मव्याख्यारहो जपसमाधय आपवर्ग्याः ॥ प्रायः परंपुरुषते त्वजितेन्द्रियाणां
वार्ता भवन्त्युत न वाऽत्र तु दांभिकानाम् ॥ ४६ ॥ रूपे इमे सदसती तव वेदसृष्टे बीजांकुराविव न चान्यदरूपक
स्य ॥ युक्ताः समक्षमुभयत्र विचिन्वते त्वां योगेन वक्त्रिमिव दारुणु नान्यतः स्यात् ॥ ४७ ॥ त्वं वायुरग्निरवनि
र्वियदंबुमात्राः प्राणैर्द्रियाणि हृदयं चिदनुग्रहश्च ॥ सर्वं त्वमेव सगुणो विगुणश्च भूमन्नान्यत्त्वदस्यऽपि मनो
वचसानिरुक्तम् ॥ ४८ ॥ नैते गुणानगुणिनो महदादयो ये सर्वे मनः प्रभृतयः सह देवमर्त्याः ॥ आद्यंतवंत उ
रुगाय विदंति हित्वा मेवं विभृशसुधियो विरमंति शब्दात् ॥ ४९ ॥

देवतावर्गो वा सगुणः स्थूलः विगुणः सूक्ष्मः

मनश्च वचश्च मनोवचः तेन निरुक्तं प्रकाशितम् किमपि त्वत्तोऽन्यन्नास्ति ॥ ४८ ॥ अभक्तास्तु स्वस्मिन् अनुगतमपि त्वां न जानन्तीत्याह नैत इति नै
ते गुणाद्यभिमानिनो देवाः आद्यंतवंतः जडोपाधित्वात् अनाद्यंतं निरुपाधित्वां न विदंति हियस्मात्सुधियो विद्वांसः एवं विचार्य शब्दादध्ययनादिव्या
पारादुपरमंति त्वामेव समाधि नोपासत इत्यर्थः तथा च श्रुतिः किमर्थावयमध्येष्यामहे किमर्थावयं यक्ष्यामह इति नानुध्यायाद्बहून्शब्दान्वाचो वि
ग्लापनं हित इति स्मृतिश्च यदा ते मोहकलिलं बुद्धिर्व्यतितरिष्यति तदा गन्तासि निर्वेदं श्रोतव्यस्य श्रुतस्य चेत्यादि ॥ ४९ ॥